

UZASADNIENIE
DO PROJEKTU UCHWAŁY
W SPRAWIE UZNANIA „MIEJSKIEGO PLANU ADAPTACJI DO ZMIAN
KLIMATU DLA MIASTA CIESZYNA DO ROKU 2030” ZA MIEJSKI PLAN
ADAPTACJI W ROZUMIENIU USTAWY – PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA

Mimo braku obowiązku ustawowego, mając na uwadze wyzwania związane z konsekwencjami zmian klimatu, Rada Miejska Cieszyna uchwałą Nr L/603/23 z dnia 23 lutego 2023 r. przyjęła „Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Cieszyna do roku 2030” (dalej MPA Cieszyna). Projekt przedmiotowego planu (wraz z przeprowadzeniem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz sporządzeniem prognozy oddziaływania na środowisko) został opracowany jako jedno z przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu pn. „Cieszyn – opracowanie dokumentacji w ramach wsparcia rozwoju miast POPT 2014-2020”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej – Funduszu Spójności – Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014-2020.

MPA Cieszyn jest dokumentem o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, niebędącym aktem prawa miejscowego. Plan ten obejmuje m.in. analizy lokalnych danych klimatycznych oraz zjawisk meteorologicznych i hydrologicznych, scenariusze zmian klimatu, charakterystykę głównych zagrożeń klimatycznych dla Cieszyna wynikających z powyższych analiz i scenariuszy, ocenę wrażliwości, potencjału adaptacyjnego i podatności Cieszyna na zmiany klimatu, analizę ryzyka związanego ze zmianami klimatu i szans wynikających z tych zmian dla miasta. MPA Cieszyna określa także cele, wskazuje działania i przedsięwzięcia adaptacyjne, harmonogram ich wdrażania oraz miejskie jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań, wskazuje potencjalne źródła finansowania oraz zakres i zasady monitoringu i ewaluacji realizacji planu.

W dniu 11 stycznia 2025 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 27 listopada 2024 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2024 r., poz. 1940; dalej ustawa zmieniająca). Ustawa zmieniająca wprowadziła m.in. obowiązek sporządzenia miejskiego planu adaptacji dla miasta o liczbie mieszkańców równej 20 tysięcy lub większej – art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r., poz. 54 z późn. zm.). Obowiązek ten wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2025 r., a miasta spełniające kryterium liczby mieszkańców winny sporządzić i przyjąć miejski plan adaptacji w terminie 30 miesięcy od tego dnia, czyli do dnia 2 stycznia 2028 r. Zgodnie z wprowadzoną w art. 3 pkt 9a ustawy – Prawo ochrony środowiska definicją, przez „miejski plan adaptacji” należy rozumieć „dokument o charakterze strategiczno-wdrożeniowym obejmujący swoim zakresem obszar danego miasta, mający na celu zmniejszenie podatności miasta na zmiany klimatu, w tym poprawę zdolności przystosowania miasta do zmian klimatu”.

W przypadku miast objętych obowiązkiem sporządzenia miejskiego planu adaptacji, które posiadają tego typu dokument w dniu wejścia w życie ustawy zmieniającej, ustawodawca wprowadził możliwość uznania przez radę gminy uchwalonego dokumentu o charakterze strategiczno-wdrożeniowym, który nie jest aktem prawa miejscowego, a realizuje cel określone w art. 3 pkt 9a ustawy – Prawo ochrony środowiska, za miejski plan adaptacji w rozumieniu tejże ustawy (art. 15 ust. 1 ustawy zmieniającej), przy czym uznanie to może nastąpić w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy zmieniającej, czyli do dnia 10 lutego 2025 r. W ocenie Burmistrza Miasta Cieszyna „Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Cieszyna do roku 2030”, przyjęty uchwałą Nr L/603/23 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 23 lutego 2023 r., jest miejskim planem adaptacji w rozumieniu art. 3 pkt 9a ustawy – Prawo ochrony środowiska i zasadne jest formalne uznanie MPA Cieszyna przez Radę Miejską Cieszyna za tego typu dokument strategiczno-wdrożeniowy.

Podjęcie przez Radę Miejską Cieszyna uchwały zgodnie z przedłożonym projektem, wprowadza m.in. następujące obowiązki Burmistrza Miasta Cieszyna, wynikające z zapisów ustawy zmieniającej:

- a) zamieszczenie – w terminie 14 dni od podjęcia uchwały – w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Cieszyna informacji o uznaniu MPA Cieszyna za miejski plan adaptacji w rozumieniu ustawy – Prawo ochrony środowiska (art. 15 ust. 2 ustawy zmieniającej);
- b) przekazanie – w terminie 30 dni od podjęcia uchwały – Instytutowi Ochrony Środowiska – Państwowemu Instytutowi Badawczemu informacji o uznaniu MPA Cieszyna za miejski plan adaptacji w rozumieniu ustawy – Prawo ochrony środowiska wraz z tym planem (art. 15 ust. 2 ustawy zmieniającej);
- c) aktualizacji – w okresie 30 miesięcy od dnia 11 stycznia 2025 r., czyli do dnia 11 lipca 2027 r. – MPA Cieszyna w celu dostosowanie jego zapisów do wymogów określonych w art. 18a ust. 5 ustawy – Prawo ochrony środowiska (art. 15 ust. 4 ustawy zmieniającej);
- d) sporządzenia pierwszego sprawozdanie z monitorowania wdrażania MPA Cieszyna za okres od dnia jego uchwalenia (23 lutego 2023 r.) do dnia 31 grudnia 2025 r. i przekazanie sprawozdania Instytutowi Ochrony Środowiska – w terminie do dnia 30 czerwca 2026 r. (art. 16 ust. 2 ustawy zmieniającej).

W ocenie Burmistrza Miasta Cieszyna zakres aktualizacji MPA Cieszyna, o którym mowa w lit. c, powinien objąć w szczególności:

- opracowanie koncepcji zazieleniania miasta, w tym zwiększania powierzchni terenów zieleni i zadrzewień;
- opracowanie koncepcji zagospodarowania na terenie miasta wód opadowych i roztopowych będących skutkiem opadów atmosferycznych;
- opracowanie zbioru danych przestrzennych, w tym części graficznej przedstawiającej dane przestrzenne z koncepcji zazieleniania miasta oraz zagospodarowania wód opadowych i roztopowych;
- określenie szczegółowych celów planu wraz z miernikami monitorowania skuteczności osiągania tych celów;
- określenie dla działań adaptacyjnych wskaźników monitorowania skuteczności wdrażania tych działań;
- określenie zasad monitorowania skuteczności osiągania szczegółowych celów planu oraz wdrażania działań adaptacyjnych do zmian klimatu z wykorzystaniem mierników i wskaźników monitorowania;
- opracowanie – na podstawie celów i działań adaptacyjnych – wniosków i rekomendacji (które winny zostać uwzględnione m.in. w wymaganiach z zakresu ochrony środowiska przy sporządzaniu planu ogólnego gminy i planów miejscowych).

Należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 18c ust. 7 ustawy – Prawo ochrony środowiska minister właściwy do spraw klimatu winien określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres sprawozdania z monitorowania oraz mierniki monitorowania i wskaźniki monitorowania.